

Nr 15.

Av herr Engqvist, om skrivelse till Kungl. Maj:t, angående ändring i gällande bestämmelser om lindring i fraktagifter för kalk, kalkstensmjöl och mägerl för jordbrukets behov.

Vid behandling av punkt 81, angående reglering av utgifterna under Riksdagens nionde huvudtitel år 1911, beslöt Riksdagen på jordbruksutskottets därom gjorda hemställan att hos Kungl. Maj:t anhålla om en skärpning av gällande bestämmelser för åtnjutande av lindring i fraktkostnaderna vid transport å järnväg av kalk, kalkstensmjöl och mägerl för jordbrukets behov.

Motivet till denna utskottets av Riksdagen bifallna hemställan var att begränsa den stegring i utgifterna för ifrågavarande ändamål som förekommit sedan beslutet om fraktlindring genomfördes. För vardera av åren 1908 och 1909 anvisade Riksdagen på extra stat såsom förslagsanslag ett belopp av 200,000 kronor, för år 1910 250,000 kronor, för år 1911 300,000 kronor och för år 1912 380,000 kronor.

Med anledning av nyssberörda beslut hade Kungl. Maj:t under punkt 90 angående reglering av utgifterna under Riksdagens nionde huvudtitel år 1912 föreslagit Riksdagen att för ifrågavarande ändamål på extra stat för år 1913 såsom förslagsanslag anvisa ett belopp av 380,000 kronor, vilket anslag — med erinran om i föregående års riksdagsskrivelse uttalade önskemål och lantbruksstyrelsens i ärendet avgivna förslag — jordbruksutskottet tillstyrkte och Riksdagen biföll.

De av Kungl. Maj:t, i anledning av berörda skrivelse, den 11 oktober 1912 utfärdade bestämmelser innefatta bl. a. att statsbidrag får utgå endast i det fall, att frakten för 100 kilogram överstiger 20 öre och icke till större belopp än att fraktkostnaden, efter avdrag av statsbidraget, utgör minst 20 öre för 100 kilogram.

Då Riksdagen i skrivelse den 30 maj 1911 angående denna fråga anförde, att »ifrågavarande anslag syntes Riksdagen obestriddligen hava medfört stort gagn för jordbruksnäringen, särskilt därigenom att kalken, tack vare detsamma, bringats till allmänare användning vid jordbruket», synes det som konsekvensen av detta uttalande bort leda till att förutvarande bestämmelser bibehållits, trots en i utsikt ställd stegring i det årliga förslagsanslaget för detta ändamål. Det är ju erkänt, att kalken spelar en synnerligen viktig roll inom jordbruket, och känt torde vara, att kalkförekomsten är mycket olika fördelad inom vårt land och i allmänhet på ganska långt avstånd från just de kargaste bygderna, vilka bäst behöva detta ypperliga jordförbättringsmedel.

Erinras må också, att genom denna skärpning i fraktlindring jordbrukskalken bliver dyrare än vad den var före 1908 års fraktlindringsbestämmelser. Medan exempelvis år 1905 en vagnslast om 130 hektoliter kostade vid västgötakalkbruken 65 kronor, äro priserna nu uppe i kronor 97:50, och icke lär man väl kunna hoppas, att vid större fraktkostnader dessa kalkbruk finnas villiga att nedsätta priset å sina varor.

Med åberopande av vad jag sålunda i korthet anført, får jag härmed värdsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i nu gällande bestämmelser angående lindring i fraktavgifter för kalk, kalkstensmjöl och mörjel för jordbrukets behov, att statsbidrag får utgå endast i det fall, att frakten för 100 kilogram överstiger 10 öre och icke till större belopp än att fraktkostnaden, efter avdrag av statsbidraget, utgör minst 10 öre för 100 kilogram.

Stockholm den 17 januari 1913.

J. Engqvist.